

INFEKTSION KASALLIKLAR: SABABLARI, OLDINI OLISH VA DAVOLASH USULLARI

Sultonov Ravshan Komiljonovich

**Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Tibbiyot fakulteti katta
o‘qituvchisi**

Email-ravshansultonov605@gmail.com

Qurbonov Bagul Shuxrat qizi

**Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
Tibbiyot fakulteti talabasi**

Annotatsiya

Ushbu maqolada infeksiyon kasalliklarning turlari, ularning kelib chiqish sabablari, tarqalish yo‘llari va oldini olish choralari yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy davolash usullari va infeksiyalarning jamoat salomatligiga ta’siri haqida ham ma’lumot beriladi.

Kalit so‘zlar

Infeksiyon kasalliklar, viruslar, bakteriyalar, immunitet, emlash, epidemiyalar, profilaktika.

Kirish

Infeksiyon kasalliklar insoniyat tarixida katta muammolarni keltirib chiqargan. Ular viruslar, bakteriyalar, zamburug‘lar va parazitlar orqali kelib chiqishi mumkin. Kasalliklarning tarqalishi odatda havo-tomchi, aloqa va oziq-ovqat orqali yuz beradi. Hozirgi kunda ilm-fan rivojlanishi tufayli ko‘plab infeksiyalar ustidan nazorat o‘rnatilgan bo‘lsa-da, yangi va o‘zgargan viruslar hali ham global xavf tug‘dirmoqda.

Infeksiyon kasalliklarning turlari

1. Virusli infeksiyalar – gripp, COVID-19, gepatit, OIV, qizamiq kabi kasalliklar.
2. Bakterial infeksiyalar – sil, angina, meningit, zaxm, ich terlama.
3. Zamburug‘li infeksiyalar – kandidoz, mikoz.
4. Parazitar infeksiyalar – bezgak, gelmintozlar.

Kasalliklarning tarqalish yo‘llari

Havo-tomchi yo‘li: Gripp, COVID-19 kabi viruslar yo‘talish, aks urish orqali oson tarqaladi.

Kontakt (aloqa) yo‘li: Jinsiy aloqa yoki shaxsiy gigiyena vositalaridan foydalanish orqali yuqadigan kasalliklar.

Oziq-ovqat va suv orqali: Salmonellyoz, ich terlama va gepatit A kabi infektsiyalar.

Vektorlar orqali: Chivinlar va boshqa hasharotlar orqali tarqaladigan kasalliklar (masalan, bezgak).

Oldini olish choralari

Emlash: Gripp, gepatit, qizamiq kabi kasalliklardan himoyalanişning eng samarali usuli.

Shaxsiy gigiyena: Qo‘llarni yuvish, antiseptik vositalardan foydalanish.

Ovqat va suv gigiyenasi: Faqat qaynatilgan yoki filtrlangan suv ichish, gigiyenik sharoitda tayyorlangan ovqatlarni iste‘mol qilish.

Ijtimoiy masofa: Epidemiyalar paytida odamlar bilan masofani saqlash.

Himoya vositalaridan foydalanish: Tibbiy niqoblar, qo‘lqoplar va dezinfektsiyalovchi vositalardan foydalanish.

Zamonaviy davolash usullari

Antibiotiklar: Bakterial infektsiyalarni davolashda qo‘llanadi.

Antiviral dorilar: Virusli kasalliklarda samarali.

Immunoterapiya: OIV va saratonga qarshi qo‘llanadigan zamonaviy usul.

Vaksinatsiya: Yuqumli kasalliklarning oldini olish uchun eng samarali usul.

Xulosa

Infektsion kasalliklar inson salomatligiga jiddiy tahdid soladi. Ularni nazorat qilish uchun emlash, gigiyena qoidalariga rioya qilish va zamonaviy tibbiyot yutuqlaridan foydalanish juda muhim. Kasalliklarning oldini olish va davolashda ilmiy tadqiqotlar hamda jamoat salomatligi bo‘yicha strategiyalar muhim rol o‘ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Murray, P. R., Rosenthal, K. S., & Pfaller, M. A. (2021). Medical Microbiology (9th ed.). Elsevier.
2. Mandell, G. L., Bennett, J. E., & Dolin, R. (2020). Principles and Practice of Infectious Diseases (9th ed.). Churchill Livingstone.
3. WHO (2024). Global Infectious Disease Surveillance and Control Strategies. World Health Organization.
4. CDC (2023). Guidelines for Prevention and Control of Infectious Diseases. Centers for Disease Control and Prevention.
5. Ryan, K. J., & Ray, C. G. (2019). Sherris Medical Microbiology (7th ed.). McGraw-Hill Education.

Research Science and Innovation House

